

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancați nu se primesc. Manuscrisurile nu se retrimit.

INSERATE se primesc la ADMINISTRATIONE în Brașov și la următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalk. Rudolf Bossa.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelka.
In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bornat. In Hamburg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie garmond pe o colonă 6 or. și 30 or. timbru pentru o publicare. — Publicări mai dese după tariful și învoială.

RECLAME pe pagina a 3-a o serie 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

A N U L L X I .

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.

Se primumeră la toate oficiile postale din țară și din afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare, Tergul Inului Nr. 80, etajiu I.: Pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. — Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 64.

Brașov, Sâmbătă 21 Martie (2 April)

1898.

Guvernarea prin ordonanțe.

De când cu faimoșele ordonanțe ministeriale, prin care se dă o gravă lovitură libertății presei, libertății de întrunire precum și libertății personale, s'a discutat mai de multe ori cestiunea acésta în camera ungară. Tot-deuna am rămas însă cu impresia, că opoziția maghiară nu se întrepune cu aceeași hotărîre și cu aceeași energie pentru apărarea libertăților publice amenințate, cum făcea de altădată, când se ivea vre-un cas analog.

Este ceva deosebit în modul cum tractează legislatorii maghiari cestiunile mari de libertate, care se estind peste tot și nu se refer numai la cazuri de plângeri speciale ale Maghiarilor. N'a fost ore destul de bătător la ochi cum numai de curând bătrânul *spiritus rector* al mișcării și guvernării șoviniste a explicat în conventul calvinist măsura reacționară ce vré s'o ia guvernul în afacerea întregirii salariilor preoțesci? A explicat-o prin a da se cunoscă în mod destul de explicit coreligionarilor săi, că nu se tractează aici de-o amenințare a libertății preoțimii maghiare, ci numai de înfrânarea preoțimii nemaghiare, pe care patrioții o classéză între dușmanii statului.

Așa și în cazul de față pare că a paralizat puterea opoziției în mare parte considerarea, că se tractează mai mult de măsură în contra agitatorilor socialiști și altor „agitatori periculoși statului“, decât de împiedecarea libertății Maghiarilor patriotici, și pare că din cauza acésta opoziția n'a combătut cu trup și suflet monstruoșele ordonanțe, de care am amintit.

Dér étă, că de-odată se urcă temperatura opozițională a celor din șirurile kossuthiste, și încep să se înfierbînte mai cu deadinsul în fața întrebării, că ce se pôte alege din libertățile publice, decât guvernul va lua ađi mâne în serio ordonanțele

sale și va vré să le esecute pe totă linia, pôte și față cu opoziționalii kossuthiști răsfațați de el odinióră când mergea mână 'n mână cu ei în apărarea legilor politice bisericesci.

S'a și dat un prilej mai deosebit opoziției prin faptul, că în ședința de Miercuri însuși ministrul-președinte Banffy s'a silit să justifice procederea guvernului răspundând la o interpelațiă a lui Francisc Kossuth. La întrebarea acestuia, că pe ce basă de drept guvernul a atacat libertățile publice, br. Banffy a răspuns, jucând pe naivul și declarând că guvernul n'are nici o cunoscință de atacurile ce se pretinde că le-ar fi îndreptat în contra libertății presei, în contra dreptului de întrunire, séu în contra libertății personale.

Și-a dat în adevăr multă silință ministrul-președinte de a dovedi, că guvernul nu s'a depărtat dela basa legii de pressă din 1848, luând dispozițiunile cunoscute pentru o preventivă suprimare a productelor presei, cari le va crede periculoșe pentru liniștea publică etc.

Cu tóte acestea br. Banffy a fost întrerupt adeseori prin șgomotóșele și îndelungatele protestări ale stângei extreme, ér deputatul Justh l'a apostrofat de repetite ori să nu se mai numescă liberal și să-și depună masca. Érá ceea-ce este ascuns îndărétul mascei s'a zugrăvit cu colorii destul de vii de interpellantul Kossuth. Acesta a dovedit, că de fapt guvernul a introdus cenzura, care cu tóte asigurările lui nu se pôte uni nici cu spiritul, nici cu litera legii din 1848.

A mai exclamat fiul marelui dictator de odinióră, că Ungaria nu pôte fi guvernată prin ordonanțe.

E prea naiv încă Kossuth. Br. Banffy a suris numai la vorbele lui. El scie, că de fapt se guvernează cu ordonanțe și numai cu ordonanțe, și că legile, fiă dela 1848, fiă și mai nouă, sunt numai masca îndărétul căreia se ascunde forța brutală.

Conflictul dintre Spania și America.

Soirile ce sosesc din America privitoare la conflictul ispano-american, ce ține aproape de două săptămâni în mare încordare spiritele, sunt foarte contradicțóre. Pe când dintr'o parte se vestesc, că majoritatea Congresului din Washington stă neclintită pe lângă declararea rășboiului, de altă parte se asigură, că președintele Mac-Kinley a făcut deja pași uriași spre un compromis pacinic cu Spania.

Woodford, reprezentantul Statelor-Unite la Londra, și Sagasta, ministru-președinte spaniol, au avut, pe cum se susține într'o depeșă din Londra, mai multe consfătuiri asupra situațiunei agravate dintre cele două state.

Se dice, că Sagasta ar fi declarat hotărît, că partea sudică a insulei Cuba e deplin liniștită și că îndată după încetarea timpului ploios, răscolă va fi sugrumată.

Făță cu acestea, din Washington se anunță, că președintele Mac-Kinley își susține pretensiunile sale, mai ales acelea, cari țintesc la sistarea tuturor inimițiilor pe insulă și la dimiterea concentradorilor spanioli din serviciul armelor. Dacă Spania nu va primi acésta soluțiune, Mac-Kinley va pune afacerea înaintea Congresului.

Nisunițele președintelui mării republice americane de-a se rezolva conflictul pe cale pacinică întâmpină mare opozițiune la aproape tóte partidele din Senat și Cameră. O majoritate covârșitoare a deputațiilor pretinde rășboiul cu ori-ce preț, ér cei mai șovinisti propun revoluțiă contra președintelui. Amenințările de felul acesta și au avut deja efectul, deórece Mac-Kinley a amănat pe neașteptate a ascerne Congresului nunciul séu pacinic privitor la Cuba. Se crede însă, că deja pe ađi ori mâne se va face înaintea Congresului expozel asupra tractărilor dintre America și Spania ținute până acum în secret. Cu ocazia acésta — dice-se — Congresul va urgita o grabnică soluțiune.

Propunerea senatorului *Fonaker*, ca Senatul să proclame independența insulei Cuba și să decidă intervenire cu putere armată, se va da în deșbaterea și hotărîrea Senatului. Dacă acesta va consimți cu ea, atunci rășboiul pôte fi privit ca declarat.

O telegramă din Viena anunță, că în cercurile diplomatice de acolo se crede imposibil de susținut pacea. Tot aceeași părere domnesce și în Berlin.

Archiducele Francisc Ferdinand și armata. „N. W. Tgbl.“ află din cercurile politice mai înalte, că Majestatea Sa va înălța pe archiducele *Francisc Ferdinand D'Este* la o astfel de dignitate în organizațiia militară, în virtutea căreia el va puté lua parte în conducerea cea mai înaltă a armatei. Archiducele va sta la dispozițiia imediată a monarhului. Organul vienes mai adauge, ca completare a notiței acésteia, că archiducele va fi pus în posibilitatea de a esamina și studia actele militare cele mai însemnate, ca să și pótă lua informațiuni asupra mersului afacerilor statului. Deja de 6 luni d'ensul rezolvă actele ce-i sunt trimise de monarhul, și în deosebi acele, cari erau rezolvate de archiducele Carol Ludovic.

Sinod protopopesc încălcat de gendarmii.

Asupra sinodului protopopesc dela Hondol, despre care scim, că a fost încălcat și dizolvat de gendarmii în modul cel mai brutal și vătămător pentru constituțiia bisericei române gr. or., „Telegraful Român“ primesce dela o persoană de încredere următorul estras din *protocolul sinodului protopresbiteral al tractului Geoagiu*, ținut în Hondol la 15 (27) Martie c.:

Deóre-ce membri se intereséză pré puțin de constituțiunea noastră bisericescă, sinodul deși a fost convocat prin hârtia protopresbiterală dto. 1 Martie a. c. Nr. 116 pe 11 ore a. m., totuși din lipsa numărului suficient de membri ședința s'a amănat pe după amiađi. La 2 ore se întrunesc în școlă gr. or. din Hondol 22 membrii, prin urmare număr suficient. Președintele Domnul Vasiliu Pipoș, protopresbiter, se presintă în mijlocul lor și după ce prin forma obicnuită deschide ședința, prezentéză exhibitele, dintre cari pune la ordine

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Cum s'a distins

batalionul I grănițaresc năsudean

in anii 1848/49 ?

De

Virgil Șotropa.

(Urmare.)

2. Formarea batalionului I grănițaresc năsudean și plecarea lui spre Ungaria.

Pe la mijlocul lunei lui Iulie, după ce cu mare greu se porniseră în fine la drum spre Ungaria și câte-va companii și escadróne sécuiesci, ministrul de rebel maghiar dete ordin să plece imediat un batalion din regimentul român grănițaresc năsudean spre Ungaria la Seghedin, sub cuvânt, că va avé de a îndeplini serviciul de garnisonă, într'adevăr însă pentru de-a fi mánat contra Sêrbilor și Croațiilor.

Batalionul și fú format sub numirea de *batalionul I*, contribuind la el tóte cele

12 companii ale regimentului năsudean cu câte un anumit contingent de soldați grănițari: Românași verđi, tineri și viguroși.

Comandant al batalionului fú numit majorul *Leon Pop*, care avansase la rangul acesta numai cu o lună mai înainte, și despre care *G. Barițiu* în „*Istoria reg. II*“ și în „*Ist. Transilv.*“ dice, că a fost „soldat din școlă vechiă, și care, ca toți Românii soldați, sciea să împlinescă ori-ce ordin curat în spirit militar, așa cum cere natura vocațiunei acestuia, decât ordinele veneau dela autoritate legală și cunoscută“, ér la alt loc tot *G. Barițiu* observă, că „lui Leon Pop i-s'a făcut nedreptate în acele zile volburóse, când se cereau dela el lucruri imposibile pentru un major, făcut pentru serviciu la fruntărie, și nu spre a juca roluri politice“.

Ceialți oficeri ai batalionului erau un amestec de Români, Maghiari, Germani, Sași, Poloni, Boemi etc. parte căsătoriți, parte necăsătoriți.

Pentru evidență însemn aici, că ba-

talionul se compuse în următorul mod:

Ștabul batalionului: major Leon Pop, adjutant sublocotenentul Rainer, medic Dr. Iancsa, medic asistent Vimasal, cadeți Mihailaș și Molnar, furir George Vasilichi, și ductori de ștab (Stabsführer) Nicolae Ordace, Macarie Pop și Opróe.

Compania 1: căpitan Carol Minier, sublocotenent Iacob Rânziș și Baron Malcomes, sergent Sever Hangea.

Comp. 2: căp. Carol Osmolsky, loc. Carol Kohl, subloc. Vilhelm Velican, serg. Ioan Purceilla.

Comp. 3: căp. Anton Petrizzevici, loc. Ignatie Ditz, subloc. Simion Voith, serg. Ștefan Borgovan.

Comp. 4: căp. Maximilian Kafka, loc. Todor Pioraș, subloc. Aron Filipovici, serg. Demetriu Rus.

Comp. 5: căp. Francisc de Zatetzky, loc. Albert de Szócs, subloc. George Lica, serg. Ioan Pop.

Comp. 6: căp. Iosif Reichel, subloc. Carol Konec și Eugen Borcozel, serg. Leon Putilean.

Aceștia toți, împreună cu suboficerii și gregarii dela tóte șese companiile batalionului, erau cu totul 847 inși.

La 22 Iulie 1848 întregul batalion se concentră pe câmpul de eserețiu dela Năsud, unde vice-colonelul *Urban*, care purta comanda regimentului în locul colonelului *Br. Iovič* îmbolnăvit, le ținu oficerilor și soldaților o vorbire însuflețitoare și pëtrunđetőre, provocându-i să rămână credincioși jurământului pus pe stégul împërătesc și să denege a depune ori-ce alt jurământ, la care ar fi provocați fără mandatul împërătatului; ér pentru cazul, când ar fi comandați în contra grănițerilor croați și sêrbi „li-s'a comis în termenii cei mai pëtrunđetőri și aducându-le aminte urmările cele mai grele, ca nu cumva să asculte de asemenea comandă, și în nici un cas să nu se încerce a sfărîma prin asemenea luptă acele legăminte de concordiă stabilă, care esistă între tótă milițiia confinariă“.¹⁾

¹⁾ Raportul auditorului *Leitzendorfer* d. d. 20 Septemvire 1848, către ministerul de rebel maghiar.

volumul I. al „*Marelui Dicționar geografic al României*”, alcătuit și prelucrat de d-nii George Ioan Lahovari, general C. I. Brătianu și Gregore G. Tocilescu. Acest fascicul cuprinde toate numirile geografice; ce se încep cu litera A, precum și o parte din cele ce se încep cu litera B. Opera înțregă va cuprinde 5 volume mari de câte 1000 pagini în 4°. Este o lucrare monumentală, a căreia valoare nu se poate aprea în deajuns. Vom căuta s'o facem mai pe larg cunoscută cetitorilor noștri.

Proces criminal pentru falsificarea unei alegeri. Tribunalul din Odorheiul Secuiesc a judecat zilele aceste într'un proces foarte interesant. Alegerea administrativă din comuna Olahfalău în 1895 s'a sfârșit cu rezultat surprinzător. În curând s'a ivit bănuela, că președintele br. Otto Orban a falsificat alegerea. În urma acestei alegătorii au făcut arătare criminală contra lui Orban și încheindu-se cercetarea contra lui, baronul a fost pus în stare de acuză dimpreună cu Gașpar Ugron și Adam Gálfi, notarul comunei. Pertractarea finală în acest proces s'a ținut zilele acestea înaintea tribunalului din Odorheiul-secuiesc, durând 7 zile întregi. Baronul Otto Orban a fost osândit la doi ani închisoare ordinară, notarul Gálfi la două luni închisoare și Gașpar Ugron la 200 fl. amendă.

Cursul școlii voluntarilor dela infanteria din Brașov, de sub conducerea d-lui căpitan Keveșan, s'a încheiat cu sfârșitul lunei lui Martie. Școala a fost cercetată de 33 voluntari, între cari 5 Români. La examenul de suboficer dintre 33 au reușit 22, *er 11 au căzut*, va să zică a treia parte. Dintre cei 5 Români, 3 au reușit la examen, *er 2 nu*. Cu 1 Aprilie n. voluntarii vor fi împărțiți la companii, unde vor face praxa.

Medalii comemorative. Am adus la rândul său scirea, că din incidentul jubileului de domnire de 50 de ani a Majestății Sale monarhului, se vor bate nise medalii comemorative de aur și de bronz, cari vor fi apoi împărțite tuturor acelor, cari sunt sau au fost militari din 1848 până în 1898 precum și amployaților de stat. Medalia ce o vor căpăta amployații de stat se va deosebi numai prin bandă de aceea a militarilor. Numitele medalii, după cum scrie „W. T.” vor avé un diametru de 34 milimetri și 2 mm. în grosime. Pe o parte a medaliei se va vedé bustul monarhului în uniformă de mareșal cu cordonul ordinului „Maria Teresia” și cu marea cruce, cu medalia de război „lăna de aur” și cu medalia rusă „George”. Fața monarhului se presentă în profil $\frac{3}{4}$ și cu următoarea inscripția latină: „Franc. Ios. I. D. G. Austriae Imperator” (Francisc Iosif I. din grația lui Dumneșeu împărat al Austriei). Pe cealaltă parte a medaliei, cea din lăuntru, se află de-a dreapta: „MDCCCXLVIII” de-a stânga: „MDCCCXCVIII”. Pe partea aceasta se mai află de desupt o tablă romană, pe care de-a dreapta se află o crengă de stejar, *er de-a stânga* una de laur. Inscriptia de-aseamenea e latină: „Signum Memoriae” (Semnul amintirii). Medalia, care va fi împărțită soldaților, va atârna de o bandă roșie (ca ordinul Francisc Iosif), *er medalia de aur*, pentru cei cari au servit activ 50 de ani la miliția, va fi tocmai ca și cea de bronz, numai că de-asupra bandei va avé un vultur împărătesc.

O fabrică de diplome române în Bulgaria. Se scie, că o mare parte din clasa dirigență din Bulgaria și din funcționarii acelei țări au învățat în România și cu diplome dela școlile române. Din cauza acestei s'au găsit oameni cari să instaleze fabrică de diplome române. Oamenii, cari nici nu sciu pôte bine unde e România, cer funcții pe baza de diplome românești. Ingrijit de aceasta, guvernul bulgar a cerut dela ministerul român de externe să-i trimită câte un exemplar exact de diplome și certificatele fiă-careia din școlile române. Ministeriile respective au cerut dela fiecare școală astfel de exemplare.

Vaporul „Principesa Maria”. S'a fost lăsat scirea, că vaporul „Principesa Maria” ar fi suferit și el naufragiu în Marea Negră pre drumul dela Constantinopol spre Constanța. Din norocire această scire s'a desmintit mai în urmă de cătră directorul general al căilor ferate române, care constată numai, că vaporul „Principesa Maria” a suferit unele neajunsuri pe drum, care însă au fost înlăturate. Vaporul „Principesa Maria” a sosit în bună stare în portul Constanța. Scirile alarmante au provenit de acolo, că vaporul atinsese o banchetă de nisip, la 4 mile spre Tusla, *dér s'a liberat fără de nici un ajutor străin*. Vaporul va pleca *erăși* în curs regulat la Constantinopol.

Mama lui Parnell — arsa de viie. Din Londra se anunță, că mama lui Parnell, așa numitul „rege neincoronat al Irlandezilor”, a murit morțe gróznică. Bătrâna femeie de 80 de ani sta înaintea sobei ceterind dintr'un țiar. Deodată haina i-se aprinse de-o flacăra, ce a isbucnit pe ușa sobei. Imbrăcămintea nenorocitei femei luă foc și în câteva minute bătrâna femeie își dedă sufletul între cele mai grozave chinuri.

Mare faliment în Bulgaria. Un mare faliment a emoționat zilele acestea lumea comercială din Bulgaria. Casa Covacioc din Ruscuc, una din cele mai vechi bănci bulgare, a fost declarată la 13 Martie v. în stare de faliment. Pasivul se urcă la suma de patru milioane de lei. Ceea ce dă acestui eveniment un caracter și mai îngrijitor este, că la banca Covacioc își plasaseră economiile lor un număr însemnat de mici rentieri, văduve și oameni s'ermani. Alarma printre aceștia a fost atât de mare, încât orașul s'a umplut de țipetele lor, banca a fost asediată de dênșii și poliția a trebuit să intervină pentru a-i împrăstia. Față cu această stare de lucruri, șefii principalelor stabilimente financiare din Bulgaria, împreună cu vice-președintele Sobraniei, președintele Camerei de comerț din Ruscuc, primarul orașului și prefectul județului s'au întrunit spre a avisa la măsurile de luat spre a conjura criza financiară și comercială iminentă, ce amenință principatul. Ei au hotărât, scrie „Liber”, ca depozitele micilor creditori ai Casei Covacioc să fiă plătite integral, afară numai decât băncile străine interesate în afacerile acestei bănci nu s'ar opune. Falimentul este fraudulos. Trei din cei cinci frați Covacioc sunt arestați și depuși la Ruscuc; al patrulea, cel mai mare, este închis la Tirnova. Cel de al 5-lea a plecat zilele trecute din Brăila și se crede, că ar fi în Bucuresci.

Ministru academician.

Intrarea în Academia franceză a d-lui Hanotaux, ministru de externe al Franciei, a dat loc ca de ordinar, la două frumoase disertații literare. Dela întemeierea mării academii, pe scaunul ocupat astăzi de Hanotaux au ședut doi-spre-zece predecesori, între care și Claude Bernard, Renan, Challemeil Lecour. Pe acesta din urmă, orator și politician însemnat, îl înlocuiesc ministrul francez orator al unei istorii a cardinalului Richelieu, fudatorul instituției.

Din frumoasa cuvântare a d-lui Hanotaux vom cita câte-va scurte fragmente vrednice de amintit. Făcând istoricul evoluției lui Challemeil-Lecour, îl găsește într-o întîlnire cu pesimistul german Schopenhauer la Weimar; Francusul descrie pe filosoful german.

„Ajunsei pe la sfârșitul unei și-l găsi la masă între mai mulți ofțeri — la „table d'hôte”.

În fața lui observai un napoleon de aur într'o farfurie. Când se sculă dela masă, luă napoleonul și-l puse în buzunar. Eță o sumă de două-șeci de franci, pe care de o lună de zile o destinez s'eracilor în ziua când d-nii aceștia (ofțerii) vor vorbi de altceva în timpul mesei, decât de avansări, de cai și de femei; veți bine, că banii îi am încă...”

Puțin după aceea Schopenhauer vorbește el însuși de femei, de sigur în alt chip decât ofțerii.

„Amortul — eță marele dușman. Fe-

meile sunt numai complici. Ele au s'erșit o minune spiritualisând amorul. Pôte, altfel, s'ar fi s'erșit cu iubirea și cu omenirea totă; omenii, sătui de suferințe, ar fi apucat calea mântuirii, renunțând la iubire. Femeile însă s'au temut de acesta...”

A pregăti sfârșitul lumii și a-i înlesni drumul, eță supremul folos al vieților acetice... Acetel mântue viața multor generații. El dă pilda frumoasă, care de două, trei ori, erau să mântue lumea. Femeile n'au vroit însă și de aceea le urăsc”.

E ușor de înțeles, că în mijlocul Parisului asemenea citații vor fi produs un efect interesant și puțin periculos, o, forțe puțin! Ele și-au simțit mai cu temei puterea lor repovestită în frumosul episod al convorbirei dintre filosofi.

Eță încă un fragment în care d-l Hanotaux definește elocuența — cu multă elocuență:

„Elocuența este convingerea în mișcare. *Er convingerea nu se capătă cu o judecată întâmplare, s'eu o reflexiune trecătoare. O viață înțregă se adună în convingerea de-o clipă și în momentul acela se ivesc elocuența.*

„Când, într'o sgomotoasă adunare, adevărul se ascunde ori se acopere, când patimele îl întunecă, intrigile îl preschimbă, când hotărîrea întârzie și conștiințele șovăiesc, un om se ridică și se înfățișează, singur în fața tuturor. Până să începă a vorbi, pare că respirăm, în tăcerea atâtor figuri întorse cătră dênșul, emoțiunea tainei pe care va desvăli-o și pe care totă lumea o așteptă. Vorbește — și toate gândirile sbóră cătră el. Îl înțelegem par' că fără a'l asculta; îl urmărim, gîfăim. Și de-odată convingerea se face prin o lovitură, o izbucnire neașteptată, care iluminează toate sufletele...”

Dare de sémă și mulțămîntă publică.

Lipova, 17 (29) Martie 1898.

Cu ocaziunea petrecerii arangiate în Lipova la 7 (19) Ianuarie c. din partea societății femeilor române din loc, în favorul fondului pentru ajutorarea elevilor s'eraci dela școlile române din Lipova, au încurs:

1) Ca taxe de intrare și suprasolviri la cassă 145 fl. 60 cr.

Au suprasolvit P. T. Domni: Dr. Traian Putic (Timișóra), Dr. C. Nicola (Timișóra), Dr. George Popescu (Lipova), Voicu Hamsea (Lipova), Ioan Cimponeriu (Lipova), Schwarz Perenz (Lipova), *câte 2 florini*.

Baroty Ferenz (Lipova), Teodor Cosma (Căpruța), Klepp Miklos (Lipova), Iosif Serb (Lipova), Dr. George Proca, (Arad), Pașcu Brinda (Seghedin), Nicolae Grunzweig (Lipova), Valeriu Gaiția (Timișóra), N. Deheleanu (Căpruța), N. Varodi (Lipova), Aurel Savic (Lipova), Simeon Belic (Lipova) *câte 1 fl.*

Bühler Karol (Lipova), N. Brădean (Lipova) Alexandru Ciugudeanu (Capolnaș), Dr. Perlus *câte 50 cr.*

2) Oferte marinimose au binevoit a contribui următorii P. T. Domni: P. St. Domn Iulius Górgey dep. dietal (N. Remetea) 10 fl. Ilustritatea Sa D-l Episcop Ioan Mețian (Arad), Ioan Crișan (Căpruța), Mihail Moiescu (Bucuresci) *câte 5 fl.*

Ill. S. D-l episcop rom. cat. Alex. Desseffy (Timișóra), Emanuil Ungurian avocat (Timișóra), Pavel Rotariu adv. Timișóra), Iulius Schäffer prof. de musică (Sibiu), Dr. Aurel Hallic (Lipova), Ioan Miloșiu (Batta) *câte 3 fl.* St. Negulescu (Bucuresci) 2 fl. 14 cr., Atanasie Popovic (Mediaș), Ioan Becchierean (Lipova), Rosa Deutsch (Lipova), Lazar Popovic (Bucuresci), George Savic (Neudorf), Ioan Maximilian sen. (Stupini), Vanay Gustav (Lipova), Pfeiffer Iános (Lipova), Todor Șoimoșanu (Lipova), Zaharie Mircu (Lipova), Vasilie Deheleanu (Ususău), Avram Păcurariu (M. Illa), Gabriela Dr. Bradianu (Bozovic), Octavian Putic sub-jude (Recaș), Iulia Doju (Lipova), Scheffer György (Lipova) *câte 2 fl.*

Simeon Tomescu (Sistaroveț) 1 fl 50 cr., Ioan Cimponeriu (Roșia), Petru Ionașiu (B. Pesta), Iosif Dalic (Capolnaș), Ión Maximilian jun. (Stupini), Maria Cioban prof. (Sibiu), Dr. I. S. (Sibiu), Dr. Elie Cristea (Sibiu), Grigorie Marienescu (Li-

pova), Emilia Giuchici (Lipova), Petru Papp (Lipova), V. Bugoiu (Belotint), Iacob Deutsch (Lipova), Terențiu Opreanu (Lipova), Constantin Crăciun (Lipova), *câte 1 fl.* Iosif Suci (Lipova) 50 cr. *La oltă 94 fl. 14 cr.*

Cu totul venitul brut 239 fl. 74 cr. Detrăgându-se spesele de 69 fl. 62 cr. rămâne venit curat de 170 fl. 12 cr., adică una sută șeptedeșci florini și 12 cr., care sumă s'a adaus la fondul pentru ajutorarea scolarilor români s'eraci.

Cu această ocaziune ne ținem de datorință a exprima și pe această cale cea mai profundă mulțămîntă tuturor P. T. Domni și Dómne, cari au binevoit, prin participare, suprasolviri și oferte marinimose a sprijini reușita întreprinderii noastre.

În numele femeilor române din Lipova
Elena V. Hamsea.

ULTIME SCIRI.

Londra, 31 Martie. Din Newyork se anunță, că în Camera de jos a fost respinsă moțiunea de urgență a democratului Bailey, care cerea proclamarea independenței Cubei. Contra lui MacKinley au votat 52 republicanii.

În toate orașele Statelor-Unite se arangază mari demonstrații contra președintelui. În Durango (Colorado) portretul lui MacKinley a fost ars în mijlocul unei mari demonstrații.

Madrid, 31 Martie. În Spania întregă însuflețirea națională se manifestă în gradul cel mai mare. Prin toate orașele circulă o propunere, ca fiă-care Spaniol să-și jertescă câștigul de-o zi pe altarul patriei. Sumele adunate se vor folosi pentru construirea de năi de război.

Atena, 31 Martie Karditzi și Gheorghis, cari au atentat la viața regelui Greciei, au fost condamnați la morțe.

DIVANUL SE.

Cum făceau cei voi-au cerut? În epoca vechiă, pe când nu se afla munte de pietate nici societăți de credit, oamenii făceau datorii cu totul altfel, decât în ziua de azi. Egiptenii cei vechi, cari în privința păstrării banilor erau foarte precauți, numai acelor le împrumutau bani, cari puneau ca amanet cadavrele părinților, ceea ce la ei erau lucrurile cele mai sfinte. Decă datorășilor le sosea timpul plățirii și n'aveau bani să-și rescumpere cadavrele părinților, erau socotiți ca cei mai nemernici și erau huiduiți de pretutindenea. În evul mediu adeseori datorășii își puneau amanet mustațele, *er eroii cavaleri* nu odată își puneau amanet mândria lor de cavaleri — pentru creșterii. Și aceștia, decât nu-și plăteau datoria la termen, erau tratați asemenea Egiptenilor. Astăzi însă lumea s'a schimbat cu totul, nu le trebuie cadavrele părinților, nici mustațele și nici fala de cavaler, cu toate că azi cam aceia, cari fac mai multe datorii, trec de cei mai mari cavaleri.

Literatură.

„Curs complet de corespondența comercială”, de I. C. Panțu, prof. la școala com. superiără din Brașov. O carte octav mare de 17 côle de țipar, de tot instructivă pentru comercianți și pentru alții, cari stau în legături de afaceri cu vre-o bancă. terminei comerciali. Conține modele de circulare, scrisori de informațiuni, recomandățiuni și acreditive; scrisori în comerțul cu mărfuri, comisiune și expedițiune; cestiuni cambiale, afaceri cu efecte, monede și cupone etc. O recomandăm tuturor, cari se interesează de afacerile de comerț. Se află de vîndare și la administrația „Gazetei”. Prețul 1 fl. 60 cr.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Foulard-Seide 65 kr.

bis fl 3.35 per Meter — japanesische, chinesishe etc. in den neuesten Dessins und Farben, sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl 14.65 per Meter — in den modernsten Geweben, Farben und Dessins. **An Private** porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.

G. Henneberg's Seiden-Fabriken
(k. u. k. Hofl.), Zürich.

Cursul pieței Braşov

Din 1 Aprilie 1898

Bancnota rom. Cump.	9.49	Vând.	9.51
Argint român. Cump.	9.44	Vând.	9.46
Napoleon'dori. Cump.	9.51	Vând.	9.53
Albani Cump.	5.62	Vând.	5.65
Ruble Rusesti Cump.	127.—	Vând.	128.—
Mărci germane Cump.	58.50	Vând.	—
Lire turcesti Cump.	10.70	Vând.	—
S. r. a. f. Albina 5%	101.—	Vând.	102.—

SPIRT DENATURAT

se poate cumpăra până la Paști, ca și până acuma, în strada Vămiei Nr. 15. După Paști vis-a-vis de localul de vânzare de acum, în casa Nr. 14, a lui Stamm, lipit de „Coronă“.

Friedrich Czell & Fii.

Cursul la bursa din Viena.

Din 31 Martie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.20
Renta de corone ung. 4%	99.25
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.30
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.25
Obblig. căil. fer. ung. de est. I. emis.	122.10
Bonuri rurale ungare 4%	97.25
Bonuri rurale croat-slavoane	97.75
Caprum. ung. cu premii	100.—
Cosuri pentru reg. Tisei și Segedin.	141.50
Renta de argint austr.	102.10

Renta de hârtie austr.	101.95
Renta de aur austr.	122.25
Locuri din 1860	193.75
Acții de-ale Banței austro-ungar.	919.—
Acții de-ale Banței ung. de credit.	382.25
Acții de-ale Banței austr. de credit.	364.75
Napoleon'dori	9.53 1/2
Mărci imperiale germane	58.75
London vista	120.50
Paris vista	47.57 1/2
Renta de corone austr. 4%	102.10
Nota italiana.	45.—

1898
Vetés ideje: Augusztus és szeptember.
Ültetés távolság: 15—20 cm.
Talaj minőség: közepesen trágyázott.
Mauthner-féle magvak.
Aussaatzeit: August und September.
Pflanzweite: 15—20 Cm.
Bodenbeschaffenheit: Gut gedüngt.

Renomitele seminte de legumi și flori a le lui MAUTNER

se capeta în pachete sigilate și provédute cu marca oficială de contravenție „Ursu“ în magazinele mai mari de Coloniale și ferării. Firma Edmund Mauthner din Budapesta, Strada Andras-sy Nr. 23 garantează numai pentru conținutul acelor pachete cu seminte prospete și veritabile, care vor fi provédute cu numele Mauthner și cu marca „Ursu“, cum se vede din ilustrația alăturată.

Numai pentru particulari se trimite postavuri.
Un Coupon de 3.10 metri lung, suficient pentru o garnitură de haine bărbătești costă numai
fl. 3.10 stofă bună
fl. 4.80 „ „
fl. 7.50 „ „ fină
fl. 8.70 „ „ mai fină
fl. 10.50 „ „ foarte fină
fl. 12.40 „ „ englezăscă
fl. 13.95 „ „ Kamgarn

Stofe pentru pardiseuri de fl. 3.25 m. în sus: Loden colorii frumoase 1 Cucon fl. 6. 1 Cucon fl. 9.95: Peruviane, Doskings, Stofe pentru haine de aploiați de stat, căi ferate. Stofe pentru talare de juri, Kamgarn fin, Cheviots, Stofe pentru uniforme de fluanți, gendarmi etc. etc. trimite cu prețurile fabricii recunoscută ca solidă și reală.

Depozitul fabricii de postav Kiesel-Amhof in Brünn. Mostre gratis și franco. — Liferare în conform mostrei.

P. T. public se face atent, că cumpărând direct de la fabrică are mai mare avantaju ca dela alții. Firma Kiesel-Amhof in Brünn trimite stofe cu prețurile fabricii fără adaos séu rabatul ce-l socotese croitorii. 65,10—21.

A N U N C I U R I

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrișei administrațiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemânt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

Pilulele pentru curățirea sângelui ale lui I. PSERHOFER

mai năute numite: „PILULE UNIVERSALE“ cari merită cu tot dreptul acest nume din urmă, deoarece abia sunt morburii, la cari aceste pilule se nu-și fi avut efectul lor escelent.

Deosebi deosebi deosebi sunt aceste pilule lăite și puține familii se vor afla la cari ar trebui să se procură din acest medicament de casă escelent. Este recomandat de către mulți medici aceste pilule ca medicament deosebit în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma rețelei misterioase, constipații, precum: perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mâtelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămorhoide (vîla de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bun efect asupra anemiei și asupra bôlelor ce isvorăsc din această, precum: gălbănare, dureri de cap nervose ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăză așa de ușor, încât nu pricinuesc nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persoane, chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare, 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr.

N. B. In urma lăitiei lor celei mari, se imităză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „Pilule purificătoare de sânge ale lui I. Pserhofer și numai acelea sunt veritabile, a căror instrucțiune pentru folosire este provédută cu iscălitura I. Pserhofer, și cari pörtă pe capacul cutiei tot aceeași iscălitură în colóre roșă.

Dintre neenumăratele scrisori, prin cari consumenții acestor pilule multă-mese pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsam să urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuițat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesc de a mi trimite érași 15 suluri din escelentele D Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu această ocașie Vă aduc mulțămiri mele pentru efectul de minune ală piluriloră D-tale.

Cudistinsă stimă,
Franz Pavlistik,
Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Flodnio 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-șeu că pilulele D v. au ajuns în mânil mele, și rezultatul dela acestea îl atribui Dv. Mă recisem în patul de leușă ast-fel încât nu mai puteam lucra și așa fi sigur deja mörta, decât nu m'ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D-șeu să vă binecuvintese de mii de ori. Am confiența, că pilulele Dv. mă vor face de tot sănătósă, așa precum a folosit și altora.

Theresia Knific.

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătusei mele de 60 ani îți esprim cea mai căldurosă mulțămire. Dêusa a suferit 5 ani de oatar la stomac cronic și de apă. Vięta i era un chin și se credea deja de perdută. Prin întâmplare a căpatat o cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificătoare de sânge, și după o întrebuițare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, Iosefa Weinzettel.

Eichengraberamt bei Gföhl, 27 Martie 1889.

Stim. D-le! Subsemnatul se rógă a mai trimite 4 suluri cu pilulele D-v. în adevăr folositóre și escelente. Nu pot întrelăsa fără ca să Vă esprim recunosința mea în privința valôrei acestor pilule, și le voi recomanda nnde numai se va puté tuturor suferinșilor. Vă autorisiez, ca această a mea mulțămită să o folosiți după plac și pe cale publică. Cu distinsă stimă Ignaz Hahn.

Gotschdorf bei Kohlbaeh, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D-le! Vă rog a mi trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificătoare de sânge. Numai minunatelor D v. pilule am să mulțămesc.

Că am scăpat de o suferinșă de stomach, care m'a chinuit 5 ani. Aceste pilule n'are să mi lipsescă nici odată și esprim prin această mulțămirea mea cea mai căldurosă.

Cu cea mai mare stimă. Ana Zwickl.

dela W. O. Bernhard in Bregenz, O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumătate sticlă 1 fl. 40 cr., 1/4 de sticlă 70 cr.

Liquer Bernhardiner din plante de Alpi, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferinșelor rheumatice și durerilor la șira spinării, junghiuri, ischias, migreua, dureri nervose de dinți, dureri de cap, junghiuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Alifia americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferinșelor rheumatice și durerilor la șira spinării, junghiuri, ischias, migreua, dureri nervose de dinți, dureri de cap, junghiuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Minunatul balsam englezesc, de I. Pserhofer o sticlă 50 cr.

Balsam contra degerăturii de I. Pserhofer, de mulți ani recunoscută ca cel mai sigur remediu contra suferinșelor de degerătură de tot felul, precum și spre vindecarea renelor foarte învechite, 1 borcan 40 cr., cu trimiterea francoată 65 cr.

Stoll, Kolapraeparate, escelent mijloc pentru întărirea nervilor, la dureri de stomac și la bôle de nervi.

Balsam în contra gusilor de I. Pserhofer, mijloc probat în contra umflăturii la gât. Un flacon 40 cr. cu trimiterea francoată 65 cr.

Esență de vięta, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, mistuirii reșe, greutăți de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Sirup de plantagină de I. Pserhofer un medicament de casă foarte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușelei, tusei spasmoidice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlușe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl 50 cr.

Pomada Tannochinin de I. Pserhofer, de un lung șir de ani recunoscută de medici ca cel mai bun mijloc pentru creșterea părului. Un borcan elegant adiuștat 2 fl.

Plastru - universal, de prof. Stuedel, la rase din lovitura și impuns, la tot felul de bube reșe și la unflături învechite, ce se sparg periodic la picioare la deget, la răuile și aprinderile de țipe și la multe alte suferinșe de acest soi s'a probat de multe ori. Un borcan 50 cr., cu trimiterea francoată 75 cr.

Sare universală purgativă, de A. W. Bullrich. Un medicament de casă escelent contra tuturor urmărilor digestiunii stricte, precum: durere de cap, amețelă, cărcii la stomach, acrăla în gât suferinșe hămoroidale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află toate specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin toate ziarele austro ungare și la oas, când unele din aceste specii nu s'ar afla în depozit se vor procura la cerere prompt și ieftin Trimiterile prin poștă se efectuează iute, decât se trimite prețul înainte, comanda mai mari și cu rambursă a prețului.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provédută cu iscălitura I. PSERHOFER, și cari pörtă pe capacul flă-cărei cutii tot aceeași iscălitură în colóre roșă.

Veritabilitatea e garantată prin marca de contravenție, a cărei imitare se pedepsește cu rigóre.

farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.